

ZAND EROVER

Het middaguur lijkt wel bevroren, de tuin slaapt, vogels zijn vertrokken. Takken missen bladeren, de lucht mist haar blauw. Tussen de muren zingen levens. De woonkamer spreekt boekdelen. De kinderen omringen de tafel, terwijl ik hun ontbijtsporen uitwis. De ouders afwezig, en ik neem hun rol over. Een oplettend oog, een stabiele factor.

Ik ben de schaduwfiguur van alledag. Al jaren begeef ik me aan de zijlijn van verschillende families. Aan de rand van uiteenlopende, opgroeiende karakters. Ik zie persoonlijkheden al in de jongste jaren doorschemeren, en aanschouw ze, schrijf ze op. Voor nu, voor later.

Het jonge viertal schetst eigen werelden. Met ongeslepen potloodpunten, met onbezonnen blikken. Met rechterhersenhelften. Met evenveel ongeduld als enthousiasme. De papieren verraden de taferelen van hun gedachten. Zolang zij zwijgen is er vrede op aarde. In de harmonie van helderblauwe luchten en groen oplichtend gras en een altijd stralende zon rechts bovenin de hoek. Van poppetjes zonder handen, huizen zonder daken, gezichten zonder neus.

De oudste maakt de lucht hemelsblauw, de jongste kopieert. Een storm raast over het huis, en tegelijkertijd overschaduwet een grijze wolk hun gezichten. Na een plotseling tekort aan materiaal, wordt een nieuw drama geboren. Het gaat om de blauwe viltstift dit keer. Gisteren ging het om het grootste stuk chocola. Geschreeuw, tirades. Haren trekken. Oorlog.

‘Rustig aan,’ de woorden die ik mezelf hoor zeggen, zijn even zinloos als onhoorbaar in de bombarie. Geen speld tussen te krijgen. Ze hebben zichzelf een stemgeluid aangeleerd waar je niet bovenkomt, ze overheersen in viervoud. In de vroegte van de ochtend spelen zij al komedie. Catastrofaal spelen zij toneel. Lief en leed. Vrede en oorlog, vrienden en vijanden. Monologen, dialogen, betogen, drogredenen, verantwoordingen. Alsof zij de etude op het volwassen leven naspelen, maar dan grenzeloos.

Plotseling klinkt alleen nog een potloodgekras, en is hun woordenstorm gaan liggen. Zo snel als het er was, is het ook weer verdwenen. Dan bouwen ze ineens torens in hun eigen stilte. Alsof iets in hen zich bewust is van het zinloze der dingen. Dat er altijd een winnaar en een verliezer is, een eerste en een laatste, en dat je soms pech hebt en soms geluk. Zo strooien ze onbewust en zwijgend, het zand over de onoplosbare dilemma's van het mensenbestaan.

woorden **Damianne Langedijk**
beeld **Heleen Haijtema**